

ROBERT MERLE

Jó városunk, Párizs

Paris ma bonne ville

1980

Éditeur Plon

Európa Könyvkiadó Budapest 1987

Fordította Görög Livia

ISBN 963-07-4392-2

341. oldal

Maillard plébános, amikor a szószékre lépett! Be aljas, be vérmes képet tárt nyája elé! Orra nagy volt és buja, szája füléig ért s vértől csöpögött. Szeme lobbogott, szemöldöke bozontos volt, bőre vörös és pörsenéses, keze valóságos henteskéz, sokkal alkalmasabb tagló és böllérekés forgatására, mint áldásosztásra.

- A mai napon a nőkről s eretnekekről fogok beszélni - kezdte lesütött szemmel, halk és tompa hangon, mely azonban prédikáció közben olykor hirtelen mennydörgéssé erősödött.

Eztán elhallgatott, imába látszott merülni, s ámbár tenger sok nép volt a templomban, olyan mély csend támadt, hogy egy apácánövendék szellentését is meg lehetett volna hallani.

- Jaj nektek, asszonyok, leányok, kisasszonyok – csapott hirtelen nagyot öklével a szószék karfájára Maillard plébános -, kik csupádon csak a hívságoknak s paráznaságnak éltek! Jaj nektek, kik azt sem tudjátok már, hogyan s miképpen vigyétek kísértésbe a férfiakat! Kik nem átalljátok arcotokat kendőzni, úgy csalogatni be a vendéget. Jaj tinektek, kik szép parókat, álhaját raktok fejetekre, melynek szőke fürtei gyöngy borította homlokotokba omlanak! Mit míveltek, asszonyok? Isten ilyen arccal áldott meg benneteket, de ti másikat találtok ki magatoknak. Isten ilyen testtel áldott meg, de ti másikat fabrikáltok magatoknak! Vállfűzővel emeltek meg s domborítjátok ki kebleiteket! Hufándlival szélesítitek csípőtöket. Fardagálllyal hátsó feleteket! Magas sarkot hordotok, kelletitek magatokat, erre-arra mosolyogtok, kacsingattok, járás közben derekatok riszáljátok, úgyhogy rátok nézni is már főbenjáró bűn!

Maillard plébános itt lehunyta szemét, s úgy tetszett: imádkozik, mivel ajka némán mozgott. Hívei lélegzet-visszafojtva várták a folytatást.

- Haj, asszonyok, leányok, haj, kisasszonyok! - kezdte újra vészjósló hangon Maillard, s ismét lecsapott ökle a szószék peremére. - Meggondoltátok-e, mit tesztek?

Ti, kik annyira szemérmesek vagytok, hogy mezítelenül még tulajdon férjetek előtt sem mutatkoztok, tudjátok-e, mi vár rátok, amikor holtotok után megjelentek a legfőbb bíró színe előtt?

S röpké hallgatás után mennydörgő hangon kiáltotta:

- Megmondom. Hiúságotok s kicsapongásaitok büntetéseképpen mezítelen vetnek poklra az ördögök, ezerszer és ezerszer vonszolnak végig mezítelen a poklon, nem egy, hanem százezer férfi szeme láttára, kik a hasukat fogják majd szégyenetek és gyalázatotok láttán, s gúnyt üznek belőletek. Mivé lesz akkor a szemérem, amikor ott vonszolódtok majd anyaszült mezítelen, nem fedezhetvén el testetek legszégyenletesebb részeit sem, s így kerülitek meg ezerszer és ezerszer a poklot, nagy trombitaharsogás és az ördögök hahotája, gúnya s szitkai közepette: „Nézzétek csak! Nézzétek! Itt a parázna! Itt a szajha! Itt ez meg ez a hölgy Párizs emez utcájából - és kimondják a nő s az utca nevét -, ki ennyiszer meg ennyiszer paráználkodott ezzel, meg azzal, meg ki tudja, hányal!” S akkor száz- meg százezer ember, nő és férfi, kik jól ismertek titeket életetekben, halott rokonaitok, barátaitok, szomszédaitok odatódulnak majd, s halálos gyűlölettel bámulnak meg, csúfolódva, s ilyeneket mondva: „Lám, mezítelen a ribanca! Lám, itt a riherongy! Rajta, ördögök! Szedjétek szét őket! Rajta, démonok! Rajta, fúriák! Rontsatok mind rá e fehérmájú szajhákra! S amennyit élvezkedtek életükben, annyi kínnal-gyötrellemel sújtsátok őket!”

Minekutána ezeket tele torokból elharsogta, Maillard plébános elhallgatott. Arca nekivörösödött, ökle a szószéken pihent; ő maga félig lehunyt szemhéja alól vizslatta nyáját, mintegy szavai hatását lemérendő. Amennyire megítélhettem, az elhangzottak inkább a férfiak tetszését nyerték el, mint a nőké, mivel a pap szavai alapján úgy tetszett, csakis a nők vétkeznek, a férfiak nem. Óvatosan körülméleltem, s úgy láttam: a nők ijedtek, de dacosak is, átérzik az őket ért igazságtalanságot, ám ellenkezésüket másként nem merik kimutatni, mint egymás között lopva váltott, futó pillantásokkal. Nem tudom, megszimatotha-e Maillard e női lázadást, avagy egyszerűen csak gyönyörűségét lelta a pokol kínjainak ecsetelésében, de visszanyerve lélegzetét s hangját, oly hosszan, oly fertelmesen utálatos részletességgel írta le a gyötrelmeket s kínokat, melyeket az ördögök mérnek majd a szegény fehérnépre, hogy szavait el sem merem ismételni, nehogy kihívjam hölgyolvasóim rosszállását.

A jelenlévőket mindenesetre halálra rémítette. Szigorúan bűnükül róttá fel, hogy nőnek születtek. Talán így akart elégtételt venni e kedves nemem, minthogy fogadalma eltiltotta őt tőle.

Ez a prédikáció ráadásul nemcsak balga volt és kegyetlen, de határtalanul haszontalan is, mivel tudomásom szerint a túlvilágtól való félelem eleddig soha nem tartotta vissza az embereket a pillanat ígérte gyönyöröktől, annál is kevésbé, mivel a pápista vallás szerint elég fülbe gyónni a bűnt ahhoz, hogy elkövetője megtisztuljon

tőle. E szennyes ékesszólástól senki nem várhatott el mást, csak azt, hogy az elkövetkező héten megnő majd Szent Eustachius templomában a bűnbánó nők száma, nemkülönben a soloké is, melyeket a gyóntató papok kezéhez kell lefizetniök.

De minden véget ér egyszer, s akármilyen szívesen ecsetelte is Maillard a szörnyű kínokat, melyek az emberiség kedvesebbik felére várnak a pokolban, az emberiség másik felével végbevitt paráználkodása büntetéseképpen, mégiscsak befejezte előbb-utóbb. Akkor újfent pihent egy keveset, mivel a gyötrelmek ecsetelése közben alaposan kimelegedett, percekig némán imádkozott, majd tompa hangon újra rákezdte:

- De bármekkorák is a nők kicsapongásai, s bármennyire igazságos és könyörtelen lesz is a büntetés, melyet emiatt a pokolban el kell szenvedniök, ez is, az is semmiség az iszonyú s szakadatlan bűnökhöz mérten, melyeket a magát reformálnak mondó vallás véres kezű hívei követnek el Anyaszentegyházunk, Isten szentséges anyja, Mária, a mennybéli szentek, sőt maga Isten ellen is. Jaj, testvéreim! Egy álló hónapja látjuk, mint özönlenek százával Párizsba az átkozott hugenották. Úgy hahotáznak s heherésznek ők, mint házasságtörő ágya mellett megbúvó ördögök, e gyalázatos nász tanúiképpen. Jól hallottátok, igazán azt mondtam s mondom: gyalázatos a nász, mely egy nemes vérből való katolikus hercegnőt, királyunk édesnővérét készül egyesíteni a hamis, agyafűrt, református navarrai rókával - s láttára Isten maga is elfödi orcáját! Egek! Ki meri vajon a vizet a tűzzel elegyíteni, természetellenes s bátran kimondom: romlott frigyben? Akad-e vajon országunkban oly hitehagyott püspök, ki kész e kötést létrehozni, holott Szentatyánk, a pápa maga is ellenzi! Ám ha balvégzetünk netán úgy hozná is, hogy az ő ellenkezése dacára létrejön e rémületes frigy, nem ugyanazon sátán műve s diadala lenne-e, ki a hugenották komor szívű vezérét szegény királyunk bizalmába helyeztette? Ez az álnok és kárhozatos tanácsadó e percben is arra biztatja királyunkat, hogy segítse meg a flandriai hugenotta lázadókat ő keresztényi felsége, II. Fülöp spanyol király csapatai ellenében, holott őfelsége a mi római katolikus hitünk legfőbb védőbástyája!... Jaj, nekem, fivéreim! Jaj nekünk, felebarátaim! Meddig tűrjük még el, hogy mérgezzenek bennünket itt Párizsban e nemkívánatos vendégek, kik úgy nyüzsögnek, mint pondró a dögben? Behatolnak otthonaitokba, hogy megrontsák hiteteket, s ha ezzel hiába próbálkoznak is, nincs más gondjuk s céljuk, csak az, hogy elpusztítsanak benneteket testestül-lelkestül. Hah, testvéreim! Be szomorú sorsra fogtok jutni, ha nem átalljátok addig tartogatni bendőtökben ez ördögi mérget, mígnem elárasztja s megrontja májatokat, ahelyett hogy kiokádnátok, s megkönnyebbülvén, meggyógyulnátok! Haj, testvéreim! Higgyetek szavamnak: csak egy kis szív és bátorság kell ide, s örökre megszabadulhattok e tekergő férgektől, végbevívén a szent vérontás művét, melyre Szentatyánk buzdít, s akkor mindétig nyugalomban élhetnétek ti és hitvesetek és gyermekeitek és az ő gyermekeik. Haj,

szeretett testvéreim! Kérjétek részt ez üdvös cselekedetből, hirtelen ragadjátok fel a kardok legszentebbikét, s irtsátok ki gyökerestül az átkos eretnekséget, s akkor, én mondom tinéktek az Atya, Fiú és Szentlélek Isten nevében, bizonyos lesz helyetek a mennyországban, s egyenest odajuttok, a purgatóriumot is elkerülve, mivel egyetlen eretnek vére, azt mondtam: egyetlenegyé elég lemosni rólatok mindazon bűnök szennyét, melyeket valaha elkövettetek. Igen, hón szeretett testvéreim, hitemre mondom: ha mégoly nagy és sok bűn s véték, kicsapongás vagy gyilkosság terhelne is, ha tulajdon apátokat, anyátokat, fivéreteket, nővéreteket avagy más édes atyátok fiát öltétek volna is meg, bűnötök elenyészik, amint fegyvert ragadtok s bosszút álltok Istenért e gonoszokon, s megszabadítjátok a római katolikus és apostoli Anyaszentegyházat a bűzhödt eretnekektől, kik vesztére törnek!

Minekutána fülsiketítően elharsogta e félelmes szónoklatot, folytonosan verve s döngetve szószékét, Maillard plébános elhallgatott. Kisvártatva így folytatta, hirtelen csendesre fogott, behízeglő és atyai hangon:

- E kegyelmet kívánom atyai szívem legmélyéből mindannyiótoknak, fivéreim. Kérjétek Istent, kegyeskedjék jóságában s könyörületességében támogatni fent nevezett, igaz és dicséretes vállalatotokat. Testvéreim, egyesüljétek az épületes és bátorító gondolat: az eretnekség hamaros kiirtása gondolatának jegyében ad maiorem Dei gloriam!¹ Imádkozzunk el együtt egy Avét és egy Miatyánkot!

¹ Isten nagyobb dicsőségére (latinul).